

Stockholms tingsrätt  
Avdelning 2  
Box 8307  
104 20 Stockholm

STOCKHOLMS TINGSRÄTT  
Avdelning 2

INKOM: 2021-04-08  
MÅLNR: T 10741-20  
AKTBIL: 91

**ENDAST PER E-POST**

E-post: [stockholms.tingsratt.avdelning2@dom.se](mailto:stockholms.tingsratt.avdelning2@dom.se)

Stockholm, den 8 april 2021

**Mål nr T 10741-20**

**Teddy Bondefalk ./ Region Stockholm genom sin nämnd Karolinska Universitetssjukhuset**

Som ombud för Löf regionernas ömsesidiga försäkringsbolag (LÖF) som i sin tur företräder Region Stockholm genom sin nämnd Karolinska Universitetssjukhuset, nedan Svaranden, får vi i enlighet med tingsrättens protokoll den 26 januari 2021 inkomma med följande kompletteringar samt yttrande över Kärandens yttrande (aktbilaga 75).

De termer som definierats i svaromålet (aktbilaga 37) har samma betydelse även för detta yttrande.

**1. SVAR PÅ TINGSRÄTTENS FRÅGOR**

**1.1 I vilken utsträckning de faktiska omständigheter Käranden åberopar till stöd för sin talan vitsordas**

- 1.1.1 Svaranden vitsordar de faktiska händelser som finns nedtecknade i journalanteckningar och andra objektiva och bevisade händelser som Käranden åberopar till stöd för sin talan. Svaranden vitsordar således att Käranden under tiden innan operationen har haft en komplicerad sjukdomsbild med avancerat sömnapné syndrom som lett till att Käranden fått Kanylen inopererad för att hjälpa till med andningen. Det har inte varit helt fastställt vad kanylbehovet berott på, men Svaranden vitsordar att Käranden lidit av ett slemhinneöverskott och en strutformad förträngning i luftstrupen ovanför Kanylen i anslutning till en förstorad sköldkörtel. Det vitsordas även att Käranden varit angelägen om att bli av med Kanylen och att Käranden sökt sig till läkare i Huddinge för att då behandlande läkare i Solna inte velat utföra någon operation för att avlägsna Kanylen.



- 1.1.2 Svaranden vitsordar vidare att läkare ■■■ tillsammans med operatören ■■■. träffat Käranden och informerat Käranden om möjligheterna att bli av med Kanylen med hjälp av kirurgiska ingrepp. Det är dock Svarandens uppfattning att Käranden informerades om att syftet med Operationen var att utföra en trakealresektion där förträngningen av luftstrupen tas bort för att göra det möjligt att andas genom den övre luftvägen, och att Kanylen således skulle avlägsnas i samband med friställandet av luftvägen. Syftet med Operationen var även att minska sköldkörteln efter behov. Det är även Svarandens uppfattning att Käranden samtyckt till, och till och med önskat, en trakealresektion utförd av ■■■ framför alternativen att behålla Kanylen utan operation, eller flera operationer utförda av ■■■ där luftvägen vidgas i steg, vilket också skulle leda till att Kanylen avlägsnades (jämför bilaga 1). Det är även Svarandens inställning att Käranden var införstådd med det förväntade vård- och behandlingsförloppet, förväntade fördelar och väsentliga risker samt eftervård.
- 1.1.3 Den vitsordas således att Operationen som genomfördes den 24 maj var en trakealresektion där ca 4 cm av Kärandens luftstrupe togs bort och att Kanylen avlägsnades vid Operationen. Den förstörade sköldkörteln lämnades utan minskning då den inte ansågs förtränga luftstrupen. Efter utförd trakealresektion kunde Käranden andas bra genom egna luftvägar, varför Kanylen togs bort i samband med Operationen.
- 1.1.4 Operationen genomfördes utan komplikationer. Efter Operationen undersöktes Käranden av läkare och kunde andas bra genom egna luftvägar. Käranden informerar ■■■ så sent som på eftermiddagen den 30 maj att Käranden mår bra (se bilaga 1). Svaranden vitsordar att Käranden under natten mot den 31 maj drabbats av ett oväntat och akut andningsuppehåll som resulterade i ett hjärtstillestånd med ersättningsgilla patientskador som följd. Svaranden vitsordar även att det vid denna tidpunkt inte fanns någon upprättad operationsberättelse, men bestrider att Käranden efter *operationen svävade i ovisshet rörande vilka ingrepp han utsatts för* (jämför punkten 3.4 i ansökan om stämning).
- 1.2 Vilken betydelse Svaranden anser att de omständigheter som åberopats i svaromålet i styckena 3.36–37 har för prövningen av ifrågavarande mål**
- 1.2.1 Ett led i att säkerställa att patientens fysiska integritet värnas i alla led i vårdkedjan, och för att se till att så få patienter som möjligt ska drabbas av skador eller felbehandling vid utövandet av hälso- och sjukvård, finns rättsmedel inom sjukvården dit en patient eller en närstående som har klagomål eller synpunkter på hälso- och sjukvården kan vända sig för att få en eventuell brist utredd. Dessa instanser är bland annat Patientskadenämnden, IVO och Socialstyrelsen. I tillägg till detta finns även Polismyndigheten och Åklagarmyndigheten som kan utreda om ett brott begåtts och orsakat en kränkning av patientens fri- och rättigheter.
- 1.2.2 Käranden har vänt sig till flera av dessa instanser och fått sitt ärende prövat, såsom beskrivs i svaromålet punkterna 3.36-37. Dessa granskningar har visat att Käranden visserligen har drabbats av en patientskada som Käranden blivit ersätt för, men inte att Operationen skulle skett utan samtycke från Käranden.
- 1.2.3 Även om tingsrättens bedömning är fristående ifrån ovan nämnda utredningar är det ändå av betydelse att framhålla att Svaranden har uppfyllt de skyldigheter som åligger dem genom att tillhandahålla relevanta rättsmedel för Käranden att utnyttja. Det är alltså klarlagt att Operationen och det relevanta händelseförloppet innan, under och efter Operationen har varit föremål för granskning av flera, av varandra oberoende instanser, som redan prövat frågan om det funnits ett giltigt samtycke från Käranden att genomföra Operationen. Granskningarna har inte heller på något sätt indikerat att Svaranden skulle ha överträtt

Kärandens skydd mot påtvingade kroppsliga ingrepp i regeringsformen eller att agerandet mot Käranden i samband med Operationen skulle utgöra en kränkning av Kärandens rättigheter som följer av artikel 8 i Europakonventionen.

## **2. YTTRANDE ÖVER TINGSRÄTTENS SAMMANSTÄLLNING, AKTBILAGA 71**

2.1 Svaranden instämmer i tingsrättens beskrivning av händelseförloppet i aktbilaga 71, sidorna 1–4 och anser att den återspeglar händelserna i målet. Svaranden anser inte att den objektiva bakgrunden ska justeras på det sätt som Käranden gör gällande i punkten 3.2.4 i aktbilaga 75 och bestrider att Käranden inte skulle ha fått information om att vissa kirurgiska ingrepp kunde utföras för att motverka andningsbesvären.

## **3. YTTRANDE ÖVER AKTBILAGA 75**

### **3.1 Kärandens ändring av grunder för talan**

3.1.1 Käranden har i aktbilaga 75 gjort ett tillägg till grunden i punkten 3.3 i ansökan om stämning, aktbilaga 1. I ansökan om stämning har Käranden i sitt yrkande om skadestånd åberopat att Svaranden har överträtt Kärandens skydd mot påtvingade kroppsliga ingrepp enligt 2 kap 6 § första stycket regeringsformen, alternativt artikel 8 i Europakonventionen. Kärandens tillägg till punkten 3.3, tillsammans med den redan angivna grunden i punkten 3.4 i ansökan om stämning, kan inte anses ha en omedelbar betydelse för den yrkade rättsföljden. Så som Käranden har utformat sin talan bestrider Svaranden således att tillägget i Kärandens yttrande i aktbilaga 75 till grunden angiven i punkten 3.3, samt punkten 3.4 i ansökan om stämning, skulle kunna leda till ett bifall av Kärandens yrkande.

### **3.2 Kärandens åberopade bevisning**

3.2.1 Det kan först och främst framhållas att aktbilagorna 78–79, 81–82 samt 88–89 har namn som felaktigt speglar innehållet i bilagorna.

3.2.2 Svaranden anser att Kärandens ökade mängd av åberopad muntlig bevisning kan komma att leda till ett behov av att utöka den planering för huvudförhandling som redan fastställts. Käranden utgår från att tingsrätten jämlikt 35 kap 7 § rättegångsbalk självant beaktar huruvida den tillkomna bevisningen ska tillåtas eller ej.

3.2.3 Svaranden förstår inte Kärandens inställning i punkten 5.5 i aktbilaga 75. Innehållet i de av Käranden ingivna övriga handlingar som sådant, dvs. att det står som det gör i nämnda handlingar, är ostridigt på samma sätt som i flertalet av de handlingar Käranden åberopat som bevisning i målet. Svaranden vitsordar dock inte att innehållet i dessa handlingar är sant.

## **4. SAMLAD OCH SLUTLIG BEVISUPPGIFT**

### **4.1 Skriftlig bevisning**

Svaranden åberopar följande skriftliga bevisning:

- (i) Karolinska Universitetssjukhusets händelseanalys, aktbilaga 38, åberopas till stöd för att Operationen skulle omfatta en trakealresektion, att information har givits till Käranden inför genomförandet av Operationen och även att det har funnits samtycke från Käranden samt att det inte varit fråga om något åsidosättande av självbestämmanderätten.



- (ii) Beslut från LÖF, aktbilaga 39 och 40, åberopas till styrkande av att patientskadeersättning utgått till Käranden och att Operationen inte föranlett ytterligare granskning.
- (iii) Socialstyrelsens beslut i Lex Maria-ärendet, aktbilaga 41, åberopas till stöd för att information har givits till Käranden inför genomförandet av Operationen och även att det har funnits samtycke från Käranden samt att det inte varit fråga om något åsidosättande av självbestämmanderätten.
- (iv) Journalanteckning från den 18 maj 2011 samt operationsberättelse från operatör den 24 maj 2011, aktbilaga 42–43, åberopas till styrkande av att Käranden varit angelägen om att genomföra Operationen och avlägsna Kanylen samt att läkare har diskuterat Operationen med Käranden innan den ägde rum och att operatören var av uppfattningen att Käranden var väl insatt och medveten om de potentiella riskerna med Operationen.
- (v) Åklagarens redogörelse i samband med förundersökning, aktbilaga 44, åberopas till stöd för att det inte förelegat bristande samtycke eller att Operationen på något sätt skulle varit påtvingad.
- (vi) Aktbilaga 76, Yttrande författat av läkare [REDACTED] bilaga 1, åberopas till stöd för Svarandens uppfattning av händelseförloppet innan, under och efter Operationen samt att Käranden varit angelägen om att genomföra Operationen och avlägsna Kanylen samt att läkare har diskuterat Operationen med Käranden innan den ägde rum och att operatören var av uppfattningen att Käranden var väl insatt och medveten om de potentiella riskerna med Operationen.
- (vii) Utdrag ur aktbilaga 78, vittnesförhör med läkare [REDACTED] bilaga 2, åberopas till stöd för Svarandens uppfattning av händelseförloppet innan, under och efter Operationen, att Operationen var en rutinoperation, att Käranden varit angelägen om att genomföra Operationen och avlägsna Kanylen samt att läkare har diskuterat Operationen med Käranden innan den ägde rum och att operatören var av uppfattningen att Käranden var väl insatt och medveten om de potentiella riskerna med Operationen.
- (viii) Utdrag ur aktbilaga 79, vittnesförhör med operatören [REDACTED] bilaga 3, åberopas till stöd för Svarandens uppfattning av händelseförloppet innan, under och efter Operationen, att operationen var en rutinoperation, att Käranden varit angelägen om att genomföra Operationen och avlägsna Kanylen samt att läkare har diskuterat Operationen med Käranden innan den ägde rum och att operatören var av uppfattningen att Käranden var väl insatt och medveten om de potentiella riskerna med Operationen och arbetet för återhämtning efter Operationen.

## 4.2 Muntlig bevisning

### 4.2.1 Svaranden åberopar följande muntliga bevisning:

- (i) [REDACTED] verksamhetschef ÖNH, Hörsel och Balans samt tf. för Plastisk och kraniofacialkirurgi, med adress [REDACTED] ska höras angående Svarandens verksamhet inom ÖNH, utredningen och

författandet av Karolinska Universitetssjukhusets händelseanalys (aktbilaga 38) och hans kontakter med Käranden i anledning därav till styrkande av

att Käranden har fått tillräcklig och sedvanlig information om Operationen i enlighet med de rutiner för informationslämnande och inhämtande av samtycke som följde av klinisk kirurgi vid tiden för Operationen;

att Kärandens målsättning med Operationen var att ta bort kanylen;

att Käranden och Svaranden varit överens om slutresultatet för Operationen;

att Kärandens självbestämmanderätt inte blivit åsidosatt;

att Operationen utfördes enligt plan, med undantag för den uteblivna operationen av sköldkörteln;

att Operationen utfördes med sedvanlig teknik och att liknande operationer genomförs löpande som en del i den kliniska verksamheten, samt

att det inte förelegat någon brist i utförandet av Operationen.

Beräknad tidsåtgång för förhöret: 1 timme.

#### **4.3 Motförhör – beräknad tidsåtgång**

4.3.1 För det av motparten åberopade förhöret med Teddy Bondefalk beräknar Svaranden den beräknade tidsåtgången för motförhör till 30 minuter.

4.3.2 För det av motparten åberopade förhöret med Irene Bondefalk beräknar Svaranden den beräknade tidsåtgången för motförhör till 30 minuter.

4.3.3 För det av motparten åberopade förhöret med [REDACTED] beräknar Svaranden den beräknade tidsåtgången för motförhör till 20 minuter.

4.3.4 För det av motparten åberopade förhöret med [REDACTED] beräknar Svaranden den beräknade tidsåtgången för motförhör till 30 minuter.

4.3.5 För det av motparten åberopade förhöret med [REDACTED] beräknar Svaranden den beräknade tidsåtgången för motförhör till 30 minuter.

---

Som ovan

